

SVENSKA SOM ANDRA SPRÅK, UPPFÖLJNING AV SPRÅKFÄRDIGHETENS UTVECKLING

Elevens uppgifter

Efternamn Förnamn

Anlände till Finland/började skolgången, datum

Skola Klass

Undervisning i det egna modersmålet

Deltar Deltar inte Språk

Lärare som deltagit i uppföljningen av språkfärdigheten

Talförståelse (interaktionsförmåga)

Färdigheterna i hörförståelse kan man bedöma i undervisningssituationen och skolans vardag genom att till exempel observera elevens reaktion på det hen hör och hens deltagande i diskussioner samt genom att ställa frågor om undervisningsinnehållets huvudpunkter.

Kartläggningsdatum

Övar, behöver ännu
mycket stöd

Kan ganska bra,
behöver lite stöd

Kan
flytande

Förstår enkla frågor, direktiv, begäranden och förbud stödd av situationen.

Förstår tal om teman som är bekanta och viktiga för en själv.

Känner i undervisningstalet igen ämnesområdet och slumpmässiga saker. Ämnets bekanthet påverkar förståelsen.

Förstår huvudsaker och detaljer i undervisningstalet.
Behöver hjälp med att känna igen de centrala sakerna.

Kan följa med undervisningstalet självständigt och förstår huvudpunkterna och detaljerna av det.

Så här stöder du eleven att gå framåt i färdigheterna att förstå prat:

- Klart och långsamt undervisningstal
- Lugn inläringsmiljö
- Upprepning, åskådliggörande och översättning
- Aktivitet som stöd för talförståelsen
- Stöd för igenkännande av de centrala sakerna i talet
- Det behandlade temats centrala begrepp synliga

Att tala (interaktionsförmåga)

Talet kan bedömas genom att observera elevens interaktion i olika situationer och roller (elev–lärare, elev–elev), muntliga uttrycksätt och deltagande i undervisningen.

Kartläggningsdatum

Över, behöver ännu
mycket stöd

Kan ganska bra,
behöver lite stöd

Kan
flytande

Kan berätta kort om sig själv och sin närmaste krets samt ställa frågor och besvara frågor i bekanta ämnen.

Klarar av vardagliga ofta återkommande interaktionssituationer (på tu man hand, privat).

Kan berätta om händelser i skolan och på fritiden och redogöra för intrigen i t.ex. en bok eller film. Kan också berätta en fiktiv berättelse.

Talar flytande och använder språket mångsidigt. Kan hålla ett kort på förhand förberett muntligt framträdande.

Klarar av effektiv social interaktion både i förberedda- och i talsituationer som kräver snabb reaktion. Kan variera sitt språk då hen strävar efter att uttrycka det hen har att säga.

Så här stöder du eleven att gå framåt i färdigheterna att tala:

- Uppmuntrande och trygg miljö
- Rikligt med modeller och vid behov stöd i övandet av tal
- Aktivitet och bilder som stöd för talandet och delaktigheten
- Återkommande övningar, funktionellt/aktivt lärande, framskridande mål, respons

Textförståelse (texttolkning)

Läsförståelsen kan man till exempel bedöma genom att säkra förståelsen av lärostoffet, ställa preciserande frågor till eleven ur den lästa texten och kontrollera hans svar i uppgifter i vilka man använder skriftligt material.

Kartläggningsdatum

Övar, behöver ännu
mycket stöd

Kan ganska bra,
behöver lite stöd

Kan
flytande

Förstår korta och enkla texter (t.ex. rubriker, skyltar och texter på tavlor) i vardagsmiljön.

Förstår texter som innehåller ett enkelt och bekant ordförråd.

Förstår en några stycken lång text om ett nytt tema.

Läser flytande och förstår åldersnivåns texter väl.

Kan läsa långa texter förutseende och ögnande och utnyttja olika lässtrategier enligt läsningens ändamål
Hittar detaljer i en lång text.

Så här stöder du eleven att gå framåt i färdigheterna att förstå text:

- Bilder och ordlistor som stöd för förståelsen
- Tydligt utpekade centrala ord då man tolkar texter
- Stöd på det egna språket (t.ex. ordböcker, översättningsprogram, material på det egna språket)
- Samtal om textens tema på elevens starkare språk (de övriga eleverna, läraren)
- Ljudböcker och läsapplikationer
- Stöd för att känna igen de centrala sakerna i texten. Undervisning av lässtrategier.

Att skiva (produktion av text)

Skrivfärdigheten kan bedömas med hjälp av olika skriftliga alster (bl.a. skriftliga inlärningsuppgifter och kommunikation).

Kartläggningsdatum

Över, behöver ännu
mycket stöd

Kan ganska bra,
behöver lite stöd

Kan
flytande

Kan berätta om sig själv och sin närmaste krets med några korta meningar.

Kan skriva korta texter om bekanta ämnen (t.ex ett meddelande).

Kan skriva en hel text (t.ex. egna erfarenheter,
en berättelse, redogörelse, anvisning).

Kan skriva en flera stycken lång text, dela innehållet i stycken
och använda andra texter som stöd och hjälp för skrivandet.

Kan skriva en enhetlig, klar och sammanhängande text. Kan
göra skillnad mellan officiell och inofficiell språkform
enligt textgenre och uppgiftsindelning.

Så här stöder du eleven att utvecklas i färdigheterna att skriva:

- Färdig ordlista eller fraser som hjälp vid textproduktionen
- Stöd under skrivprocessen (bildserie, ordlista → grundmeningar → förlängning, innehållstips för textens delar)
- Observation av textgenrens modell och skriva den på nytt med hjälp av stödord
- Producera texten på elevens starka språk och översätta den till svenska

Lärarens iakttagelser

(styrkor, utvecklingsobjekt, språkkunskapens flyt, exakthet och komplexitet)

ÅBO STAD

Servicehelheten för barn och unga
Grundläggande utbildningen
PB 355, 20101 ÅBO

[Grundläggande utbildning | Turku.fi](https://www.turku.fi)

Välkommen att använda uppföljningsblanketten för språkfärdighetens utveckling!

Uppföljningsblanketten för språkfärdighetens utveckling används för uppföljning av språkfärdighetens utveckling hos en elev som studerar lärokursen svenska som andra språk och litteratur. Särskilt väl lämpar den sig för dem som kan svenska på nivåerna elementär språkfärdighet stadd i utveckling och grundläggande språkfärdighet stadd i utveckling t.ex. uppföljning av språkfärdigheten hos elever som nyligen flyttat över från den förberedande undervisningen till den grundläggande utbildningen.

Uppföljningsblanketten är ett verktyg för samlande av observationer och identifiering av språkligt stödbehov. Med hjälp av den kan lärarna som undervisar eleven på en allmän nivå synliggöra framskridandet i språkfärdigheten eller brister i den inom språkets olika delområden. Samtidigt fäster de uppmärksamhet vid elevens språkliga stödbehov och identifierar metoder för att stöda eleven och utnyttja en språkmedveten pedagogik i undervisningen. Informationen kan utnyttjas

- Som hjälpmedel vid varseblivningen av en ny elevs språkfärdighet
- Som hjälpmedel för uppföljning och stödjande av språkfärdighetens utveckling hos en elev som flyttat över från den förberedande undervisningen till den grundläggande utbildningen
- Vid delande av information om elevens språkfärdighetsnivå, språkliga stödbehov och metoder till de lärare som undervisar hen
- I samtal med vårdnadshavaren om elevens språkfärdighetsutveckling
- Som samarbetsredskap för de lärare som undervisar eleven

Det lönar sig att göra observationer av språkfärdigheten 2–4 gånger i året med hjälp av uppföljningsblanketten. Uppföljningsblanketten fylls i på basis av lärarens observationer, gärna i samarbete av minst två lärare. Det är viktigt att objekten för observationen är språkfärdighetens alla delområden och de inlärningssituationer i vilka man använder olika språkanvändningsfärdigheter mångsidigt, såsom:

- Diskussionsövning, grupparbete mm.
- Undervisningstal höruppgift
- Läsuppgift
- Textskrivning

I blanketten väljer lärarna i de olika delområdena för språkfärdigheten de meningar som beskriver elevens färdigheter i svenska för närvarande och kryssar för dessa eller om man vill gör man en anteckning som beskriver kvaliteten i rutan samt datum. Följande observationstillfälle borde ske tidigast om tre månader, så att man kan synliggöra framåtskridandet.